

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 80 K, félévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

Szemle.

Azt mondja a magyar közmondás: „minden botnak két vége van“. Hát én megfordítom az egyszer ezt a botot, mely eddig (nem ok nélkül) a zsidóság hátán táncolt és neki vágom a boldogabbik végével a kereszténykurzus egynemely úgynevezett „híve“ hátának.

Akció indult meg Pápa városában a szegényebb néposztály felségítésére. Az eredmény már is igen szép és elismerésre méltó. Amde mikor az erről szóló hírlapi közleményeket olvastam, a keserűségtől és szegénytől minden csepp vérem az arcomba tódult és pírultam, hogy ez az akció zsidó kezdeményezés, zsidó ajánlat és zsidó áldozatkészség. Hát ez a keresztény kurzus? Hát nincs a mi tehetőseinkben áldozatkészség, jó szív, felebaráti szeretet? Mert hallgatásukból azt látom! Pedig-pedig igen sok „büszke magyar“ van városunkban és ennek környékén, ki ott tolongott annak idején a város főterén a szónokok és „előkelők“ részére felállított pódiumon a keresztény kurzus zászlóbontásakor és ma, midőn tettel is mutatni kellene, hogy van a lelkeben keresztényi szeretet, hát — hallgat. Ha így van — pedig sajnos, így van — akkor: a keresztény kurzus egy kicsit sántít; holott a nemes keresztény urak „parádés“ lovai nem sántultak volna meg, ha a szegények fájának behordására felajánlottak volna egy-két fuvart.

Szép, kedves kis község a Bakonyalján Ság. Erdőkkel koszorúzott dombokkal, melyek lenyulnak egész a község határáig. Erdő! de csak a belőle nyáron áradó jó levegő a községé; az erdő... egy keresztény nagyuré. A község lakói fájnak, panaszkoznak, gyümölcsfával, kertissel tüzelnek. Most, a télviz idején, mert az erdőből nem kaphatnak fát. A fát eladták egy komáromi (Csehország?) zsidónak. Mig nem volt keresztény kurzus, legalább az ág, a dorongfa a községé volt; megvehették. Ma... keresztény kurzus van s a Bakony büszke tölgy és cserfáinál... csehek melegeznek. Hát én csak arra kérek engedelmet, hogy egy jó botot vágassak magamnak abból a nagy erdőből és azzal oda sújthassak, ahova úgy lelkemből jól esnék.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!“

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Gróf Teleky a válság megoldásáról.

Budapest, dec. 4.

A válság megoldásáról Teleki Pál miniszterelnök így nyilatkozik:

— Nem látom szükségét annak, hogy lisztát terjesszek a Kormányzó Úr elé a kihallgatandó államférfiakról, mert a kihallgatottak fognak ajánlani másokat is és a Kormányzó Úr magához fog kérteni több politikust. Az alkotmányjogi kérdést illetőleg tegnap a párt irányvonalat adott, melynek értelmében kötelezettséget kell vállalni arra, hogy azonnal hozzáfognak az alkotmányjogi kérdések nagy munkájához. De ez nem jelenti azt, hogy ezt a kérdést rögtön el kell intézni, mert ezt nagy körültekintéssel kell elvégezni. A megoldáshoz rögtön hozzá kell fogni, de sietni nem szabad, mert mellesleg az, hogy öt hét vagy öt hónap alatt oldjuk meg a kérdést. Nem arról van szó, hogy mi ezt elintézzük, hanem hogy olyan jogi fogalmazást találjunk, miszerint ez ténybelileg és formailag megtámadható ne legyen. Szükség van arra, hogy a jogi formákra súlyt helyezzünk, nehogy pártviszály vagy polgárháború keletkezzék belőle. Nekünk úgy kell megoldani a kérdést, hogy ez ne csak most, hanem a jövőben is megfelelő legyen. A megoldásnak meg lehet találni az alapját, mint ezt a párt a napokban hozott elvi határozata jelzi. A nemzetgyűlés kormányzó testület s ezért ezt a munkát elvégezhetjük, de meg van a jogunk ahhoz is, hogy megállapítsuk, mit akarunk elvégezni ebből a munkából és mit kívánunk az országgyűlés által elintéztetni.

A francia nemzeti kölcsön.

Páris, dec. 4.

Journal de Debats szerint a francia kölcsönjegyzés meghaladja a 32 milliárdot.

Jászi Oszkár ismét kísért.

Páris, dec. 4.

A M. T. I. jelenti: Scotus Viator az ismert nevű angol író három napot Kolozsvárott időzött és onnan Nagyváradra utazott.

A Délsláv Sajtó Iroda híradása szerint Scotus Viator Bukarestbe is leutazott. A híres politikai író magához kérte ide Jászi Oszkárt, a Károlyi kormány volt miniszterét és vele fontos tárgyalásokat folytatott a „magyarországi regime“ megváltoztatásáról.

Millerand a görög kérdéstről.

Páris, dec. 4.

A Dovrinet Streeten megtartott csü-törtöki értekezleten a görög kormányhoz felhívást intéztek. Ezen az értekezleten részt vettek: Lloyd George, lord Curson, Bonar Law, Bertheion, Paul Damon és Imerial marquis. A határozattal kapcsolatban a francia miniszterelnök a saját számára a következő nyilatkozatot tette:

Remélem, most már a görögök megértik, hogy a szövetségesek közt nézeteltérés nincs. A szövetségesek politikájának az a vezető gondolata, hogy lehetőleg minél előbb helyreállítsák a békét és biztosítsák a fennálló kötelezettségek teljesítését. Millerand hozzáteszi még ehhez, hogy szükséges az is, hogy a görögök politikája iránt semmiféle kétség se forogjon fenn.

Menekülnek a krimi félszigetről.

Szofia, dec. 4.

A belügyminiszter hivatalos közlése szerint a krimi félszigetről ujabban három ezer menekült érkezett Bulgáriába, úgy hogy az összes krimi menekültek száma meghaladja a 32 ezret.

A cseh parlamentből.

Praha, dec. 4.

A közgazdasági csoport ülésén Rossi közlelmzési miniszter kijelentette, hogy azon kerületekben, melyek még a gabona-beszolgáltatással hátralékban vannak, kényszereladást fog elrendelni. A cukor árának csökkentésére vonatkozólag a parlamentben tárgyalások folynak. A kormány intézkedni fog, hogy minden kerületben, melyben a munkásság nagyobb számban van, képviselőt jusszon.

A görög trón kérdése.

Páris, dec. 4.

A Havasügynökség jelenti: Londonból érkezett híradás szerint a szövetséges hatalmak nyilatkozata csak Konstantin királyra vonatkozik. Ha a népszavazás György herceg javára kedvezően íténe ki, akkor enyhíteni lehetne a rendszabályokon és biztonsági intézkedéseken, melyeket Konstantin visszatérése ellen tettek.

Fiume blokád alatt.

London, dec. 4.

A Morning Post írja, hogy az olasz kormány az antant hatalmakkal hivatalosan közölte, hogy Fiumét a keddről szerdára virradó éjjelen blokád alá vette.

Divattá lett,

hogy a foglalkozási ágak szerint elkülönülő osztályok egymást okolják a drágaságról. S mert a többi osztályokkal szemben a földmives osztály szervezeten léven, egységes akaratát és véleményét nyilvánítani nem tudta, s így a támadásokkal szemben egyöntetű állásfoglalásra nem helyezkedhetett és mert ő élelmiszereket termel, minélfogva minden más halandó reá szorul, — mert enni mindenkinek kell — ezért a támadások főleg ezt az osztályt érik. És ha eddig bárhol megbeszélés tárgyát képezte az, hogy mi módon lehetne a drágaságot enyhíteni, elsősorban, — de egyúttal végsősorban is — mindig a gabona és egyéb élelmickek árát javasolták megmaximálni, — leszállítani. Mint tudjuk a gabonával kívánták a valutát is megjavítani.

Hát kérem legyünk végre őszinték! Itt mindegyik osztály hibás. Csak a hivatalnok osztály az áldozat. Mert mindegyik a másik, főleg pedig a földmives osztály keserves munkával — és nem holmi konjunkturával — szerzett vagyona, tulajdona rovására akarjuk a drágaságot csökkenteni és a valutát javítani. De olyan osztály, mely önmagán akarná megkezdenni az áldozathozatalt, — eddig nem jelentkezett. Az iparos és kereskedő osztály, főleg a külföldről behozott cikkek drágaságára hivatkozva, azt mondja: saját veszteségére nem adhatja áruát. Ezzel szemben mutassanak egy belföldi iparcikket, vagy árut, amit a külföldről behozótnál valaki olcsóbban ad! Továbbá hogy lehet azt józan ésszel kívánni egy osztálytól, a földmives osztálytól, hogy ő viselje a saját maga előállította terményein az olcsóbság céljából való maximálással előállított kárt és ezenkívül viselje az iparos, vagy kereskedő áruinak a külföldi behozatal miatti magasabb árát is, nehogy az haszon nélkül dolgozzék, vagy pláne veszteségre. De hát gondolja valaki, hogy az a földmives majd veszteségre is fog dolgozni? És hogy csak és egyedül ez fog saját kárára is dolgozni?

Ne felejtjük el azt sem, hogy köztudomás szerint a háboru első éveiben az élelmickek ára aránytalanul alacsonyabb volt, az egyéb cikkek árainál, mert azt megmaximálták, az ipari és kereskedelmi cikkeket pedig nem. Ennek ellenére mi ok volt mégis arra, hogy az utóbb említett és békeidőben olcsón előállított, vagy behozott cikkek árai, már a háboru első éveiben, aránytalanul magasra szöktek? Innen ered a hadimilliók egy jórésze is! Az, hogy amint mondják a „paraszt“ jól él és tele van pénzzel? Igaz! De csak olyan értelemben, hogy most is úgy él, — ha ugyan egyik-másik, főleg aki katonáskodott, nem rosszabbul —, mint a háboru előtt. Többet semmi esetre sem eszik most sem! És neki mint élelmiszer termelőnek, ehhez nem volna joga? Hát például: a dohánykertésznek ki irigyelte valaha, hogy ingyen pipázhatott?? E mellett a földmives nép már nagyobb részt ruhátlan, dacára a másik jelenségnek, hogy sok pénze van. Van igen, de csak számszerűleg, mert ma a napszámos is egy nap is keres annyit, amennyije persze azelőtt talán sohasem volt együtt. De ugyan mit kap ma azért?

A mondottakból levonva a következőket, ismétljük, hogy mindegyik foglalkozási ág hibás a drágaságról. A földmives osztály, a gazdalkodás és bizonyos mértékig. De elfogult és igazságtalan dolog a felelősséget csak az utóbbiakra hárítani és őket bünbaknak megtenni.

De nyilvánvaló a mondottakból az is, hogy ezt a már elviselhetetlen drágaságot csak akkor lehet megszüntetni, ha a megszüntetés érdekében mindegyik osztály hajlandó lesz az őt illető áldozatot meghozni.

Ellenkező esetben, ha ezt nem a megértés, az áldozatra való kölcsönös hajlandóság, hanem a viszonyok kényszere fogja megszüntetni: ebből is kára és pedig még nagyobb kára lesz a földmivesnek, iparosnak, kereskedőnek és kára lesz magának az egész országnak.

Majd ha a fent jelzett kölcsönös megértés, összetartás, áldozathozatalra való egyetemes készség ideje bekövetkezik; majd ha az egyéni önzés, kapzsiság, a közjával szemben háttérbe szorul; majd ha a magyar a magyart megértve és kezét-kézbe téve, vállat-vállhoz vetve, tevékenységének minden megnyilvánulásában és szíve minden dobbanásában végső célul, az ezeréves egész Magyarország szent célját tartja csak szembe előtt, akkor: „hiszek Magyarország feltámadásában“.

Föld.

A földbirtokreform végrehajtása.

A föld, az Istenadott föld, az édes anyaföld végre megosztja helyét, gazdagságát azokkal, akik érte sóvárogtak, szenvedtek, véreztek.

Messze vidékre nyulik vissza a földért való küzdelem. A régi római birodalom népei már Krisztus után 72-ben óriási küzdelmet folytattak a földért, a föld helyesebb megosztásáért. Ez a küzdelem végig kíséri az emberiséget a legrégibb időkől napjainkig. A nagy, hatalmas római birodalom bukásánál nem kis szerepet játszott, hogy helytelen földbirtokpolitikája miatt egyes kiválasztottak kezében ropant terjedelmű birtokok gyűltek össze, melyek tulajdonosaiknak bő alkalmat nyújtottak a léha, erkölcstelen, dologtalan életre, amely fellelt erkölcstelenség magával rántotta a megsemmisülésbe az egész birodalmat.

Hazánkban a főnemesség, nemesség, főúri osztály minden időben megértő volt a haza érdekeivel szemben. Mikor a nemzet érdeke megkívánta, nem zárkózott el mereven a jogos igények kielégítése elől, amelyeknek ki nem elégítése az országra, a nemzetre kiszámíthatatlan következményekkel járt volna. Szeretjük hinni, hogy a mai főúri osztály sem lesz hazafiságbán, honszeretletben kisebb elődeinél és jó szívvvel hozza meg a hazáért, a derék keresztény földmives népert — még a legmesszebb menő áldozatot is — mikor arról van szó, hogy a nemzet önmagában újra feltámadjon, amikor arról van szó, hogy a nagy többség a haza rögét magáénak vallva, saját javának mondvá, dolgozhassék, munkálkodhassék a pacsirta édes nótája mellett; a magyarság szébb jövőjéért, a nemzetből elszakított testvéreiért, Magyarország feltámadásáért. Irredentizmust fog lehelni annak a darabka földnek minden egyes hantja, röge, barázdája, amelyet a föld népének juttatnak. És amikor ilyen nagy, egyetemes, nemzeti érdekek főzödnek hozzá, akadna szük-

keblük, akadna zsugori, akadna rövidlátó, akadna bűnös önzésből, aki akadékoskodásával megnehezítené késleltetné a nemzet feltámadását? És ha mégis, mégis találkozunk ilyen, elsöpri a nép haragja.

Bár a mostani törvény, mely a föld helyesebb megosztását volna hivatva biztosítani, sok kívánnivalót hagy maga után és nem mindenben elégti ki a hozzáfűzött reményeket; számolnunk kell a mai nehéz helyzettel, melyben szerencsétlen nemzetünk vergődik. Kölcsönös megértés, a rossz, hiányos törvényt is jóvá teheti, míg az egyenetlenkedés, széthúzás, gyűlölködés, még a legjobb törvényt is intézkedéseiben akadályozhatja, megnehezítheti.

Mi azonban addig nem tesszük pihenőre tollunkat, míg földmives népünk jogos igényei a földbirtokpolitika terén teljes kielégítést nem nyerne.

Nem nyugszunk bele különösen abba, hogy a zsidóknak továbbra is nagyobb földhöz legyen jussuk, mint a keresztény magyar kisgazdának. Ha ez utóbbiakra a törvény kimondja, hogy csak annyi földet kaphatnak, amennyit maguk családjikkal egyetemben meg bírnak munkálni, követeljük, ezt az elvet alkalmazazzák az itt élő zsidóságra is. Ha már teljesen nem tiltják el őket a földszerzéstől, akkor a zsidó is csak annyi földet bírhatson, amennyit maga — családjával együtt — meg tud művelni. Meglátjuk, hogyan tarja fel tenyerüket az ásó, kapa és ekaszára!

Mi módon veheti igénybe az állam a földbirtokokat?

Az állam a kiosztásra, illetve parcellázásra kerülő nagybirtokokat négyféleképpen szerezhetheti meg: 1-ször *szabadkézből*, 2-szor *örvén útján*, 3-szor *elővásárlási jogon*. Ha azonban ezek egyike sem vezetne eredményre, akkor nyúl az állam a legvégső eszközhöz: a megváltási jogához, melyet másképp kisajátításnak szoktunk mondani.

Kik kaphatnak és milyen sorrendben földet?

Ennél a pontnál egy rettenetes, következményeiben kiszámíthatatlan horderejű elvet mondott ki a nemzetgyűlés, amikor azzal indokolták meg a törvény idevágó szakaszát, hogy *senkinek sincs joga arra, hogy neki földet juttassanak*. Az indokolás pedig azt mondja: „Földhöz való jog épügy nincs, mint ahogy nincs munkához való jog.“ Borzasztó elv, melynek fejtegetésére idővel még visszatérünk.

Földet kaphatnak tehát elsősorban: *hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvak*.

Amennyiben házuk nincs, házhelyet és belsőséget 600 □-lét. A földmiveléssel foglalkozók ezenkívül családonként egy törpebirtokra tarthatnak igényt, amely 3 kat. hold (4 magyar hold, 1400 □-lélével). Azok a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak, akik eddig földmiveléssel nem foglalkoztak, de akarnak és képesek is rá, szintén kaphatnak ugyancsak ekkora területet.

Földnélküliek.

A mezőgazdasággal foglalkozó földnélküliek, önállóan keresők családonként 3 kat. holdat kaphatnak, ha nem is rokkantak vagy hadiárvak.

Törpebirtokosok.

A törpebirtokosok gazdaságaik kiegészítésére annyi földet kaphatnak, hogy a már meglévő földbirtokukat kiegészíthetik 15 kat. holdra, amely kis holdakban, 1000 □-lélével kitesz 24 holdat, magyar holdat számítva, 1200 □-lélével pedig 20 holdat. Akinek tehát most van például 10 hold földje (1000 □-lélével számítva), az szerezhethet hozzá 14 holdat (1000

□-ölével számítva holdját). Akinek pedig mondjuk van 15 holdja (1000 □-ölével számítva holdját), az kaphat hozzá még 9 holdat. Ugyanígyen elbírálás alá esnek azok a földművesek is, akiknek csak belsőségük vagy belsőségrézük van, vagy akik már bérlelték földet, bérletüket azonban saját hibájukon kívül veszítették el. Például a tulajdonos félmondta a bérletet s újabbhoz nem juthattak.

Zsilavgy Sándor.

A földbirtokreform főbb intézkedéseit folytatólagosan közöljük következő lapszámainkban.

A hadiárvak karácsonyfája.

Nem tudok nagyobb csapást elképzelni, ami embert érhet, mint hogy ha zsenge gyermekkorában elveszti szüleit és úgy hívják: árva. Árva!... ez a szó pótolhatatlan veszteséget, elhagyatottságot, egy egész életet át követő örökös gyászát, örök lemondást az élet legszebb örömeiről már az élet ifjú tavaszán és — sajnos igen sokszor — teljes nincstelenséget, az emberi önkényre való szabad kiszolgáltatást jelenti. Mondják: „nem ismerte atyját”, „korán elhalt édes anyja” és tudja Isten honnan van, de az érző emberi lélekben egy titkos húr önkénytelen, fájón megrezeg. Szánjuk, sajnáljuk, vele érzünk a szegény árvával, de... a segítség sokszor elmarad! Pedig, ha egy kicsit gondolkodunk, belátjuk, hogy nincsen szánandóbb teremtménye a nagy mindenségnek, mint az árva. Nélkülözni az édes anya csókját, szeretve becéző, simogató kezét, jóságos, édes, hívogató szavát; nem hallani az édes atya jóindulatú tanácsait, nem érezni vezető irányítását az élet kezdetén; oh, vajjon pótolhatja-e mindezt a kincsek óceánja? Ha nincs, aki letörölje fájó könnyed; ha nincs, ki melléd álljon tanácsadó szóval, ha baj, veszély környékez; ha nincs, aki elhanyagoltságodban támogasson, betegségedben gonddal vigyázzon lázálmaid felett, ki magához vonja izzó homlokod, ápoljon, betakarjon, akkor: árva vagy és elhagyatott.

Édes jó magyarom — kinek Isten virágos kertje legszebb bimbóját adta: az érző szívet — gondolkodj szavaimon és tekints kissé körül!... Ha gondolkoztál és körültekintettél, úgy érző lelked mély keserőségével kell látnod, hogy ezt a kegyetlenül gyászos nevet: árva, ma sokkal, százszorta, ezerszer, tízezerszer többben viselik, mint viselték néhány év előtt. Mi ennek az oka? Fejtegetnem nem kell, hisz elég hangosan beszélnek a sűrű temetői kesztek, a szerény, beroskadt, jeltelen sírok ott a távoli csatamezőkön; elég hangosan beszélnek a hadiárvak fájdalomtól összevont ajkai s a titkon és nyíltan lehulló keserű, fájó könnyek. Megérted te mindezt?... Megszóltál szivedben egy hang?... és tudod is, hogy mit kell cselekedned?...

Karácsony szent ünnepe közeleg! A szeretet, a megváltás, a megértés, a békesség ünnepe. És minő sokan vannak, kik épen a legnagyobb kincset: a drága, megmérhetetlen, pótolhatatlan szülői szeretet melegét kénytelenek nélkülözni. Gondolj ezekre! Gondolj a szegény, szerencsétlen hadiárvákra és teljék meg lelked szánalommal, szeretettel irántuk és teljék meg hálával, kegyelettel ezer hősi módon elhalt atyját iránt. Rödd le a te kegyeletlen kötelességedet úgy, ahogy ezt módod tenni engedi. Rödd le háládat — ha másképp nem lehet, hát vágyaid, igényeid, szükségleteid, szórakozásaid megszorításával — azok iránt, kiknek atyjai térted is a legnagyobb áldozatot hozták: az életet. Legyen az igényed egy szivarral, egy pipa dohányval, egy pohár borral, egy színházi

jeggyel, egy falat kenyérrel kisebb és kevesebb, de hozd el ez összeget a hadiárvak karácsonyfájára. Ha minden ember csak egy fájó könyvet töröl le, ha minden tizedik megtölt egy éhes kicsi száját, ha minden századik ad egy meleg ruhát a didergő kicsiny tagokra: akkor is sok ezer piciny szív édesded hálája száll majd az Égre karácsony ünnepén... Annak pedig, aki meg nem érti az árvák kiáltó jajszavát, meg nem hozza áldozatát, habár módja engedi, annak, a „Megváltó szavait idézve, azt mondom: „jobb volna, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tenger mélyébe vetnék“.

D.

A Hadirokkantak, Hadiárvak és Hadiözvegyek Nemzeti Szövetsége, öfensége Zsófia kir. hercegnő-védnöksége alatt, a vagyontalan és beteg hadiárvak, valamint a teljesen munkaképtelen, szükölködő hadirokkantak gyermekeinek karácsonyi megajándékozására társadalmi akciót indított. Az akció megindítására nemcsak a bajtársi szeretet és az emberbaráti részvét meleg érzése adott ihletet, hanem annak a nagyjelentőségű szociális parancsszónak való behódolás is, mely elől a mai nehéz napokban egyetlen ember sem zárkózhat el: Segítenünk kell ott és úgy, ahol és ahogyan lehet!

Szíves adományok lapunk szerkesztősége címére (a „Dunántúli Hazánk” szerkesztősége Pápa, Jókai-utca 15.) küldendők e hó 15-ig, melyeket rendeltetési helyére való juttatás után hirtelaplag fogunk nyugtázn.

LEGÚJABB.

A török békeszerződés megváltoztatását kéri.

Genf, dec. 4.

A népszövetséghez felhívás érkezett a török békeszerződés megváltoztatása érdekében. A felszólalást angol és mohamedán személyiségek írták alá.

Ausztria a népszövetségben?

Genf, dec. 4.

Ausztriának a népszövetségbe való felvétele ügyében kiküldött közös bizottság tanácskozása szerint közlik, hogy Jugoszlávia és Románia képviselői hangoztatták, hogy különbséget kell tenni a Habsburg-birodalom és a mostani Ausztria között. Határozottan kifejezted juttatja azt a kívánását, hogy az országot demokráta alapon rendezze be és hogy máris szakítottak a múlttal. A felvételt erősen támogatta Fisher angol, Hevreusi francia és Buld belga delegátusok.

A trianoni békeszerződést elfogadta a francia kamara.

Páris, dec. 4.

A kamara egyhangulag hozzájárult a trianoni békeszerződéshez.

A Saint Germaini szerződésről.

Genf, dec. 4.

A népszövetség tanácsa a népszövetségi ülés elé jelentést terjesztett arról, hogy a Saint Germaini békeszerződésre való hivatkozással, a jugoszláv és cseh képviselők közösen elhatározták, hogy a békeszerződés faji, nyelvi és vallási intézkedéseit tiszteletben fogják tartani.

HIREK.

— Veszprémmegye közgyűlése.

Veszprémmegye törvényhatósági bizottsága főyó évi dec: hó 14-én és a következő napokon közgyűlést tart. A közgyűlés fontosabb tárgyai: Az árvaszéki elnöki, árvaszéki tlnöki, II. oszt. szolgabírói állások betöltése. Süll József lemondása összes bizottsági tagsági megbízatásairól. Az állandó választmányban megüresedett tagsági helyek betöltése. A vm. igazoló választmánynak megalakítása. Baranyavármegye átirata a rendőrség államosítása ügyében kiadott kormányrendelet visszavonása tárgyában. Székesfehérvár átirata a drágaság megszüntetése érdekében. Csanád, Komárom és Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyek törvényhatósági bizottságainak a törvényhatóságok és községek önkormányzatának tervbevett reformja elleni tiltakozása, Győr város átirata a gabonaárak sürgős beszállítása tárgyában.

— **Városi közgyűlés.** Városunk képviselőtestülete f. hó 9-én d. u. 3 órakor közgyűlést tart. A közgyűlés fontosabb pontjai a következők: 1. Házhelyreendő bizottságba tagok kiküldése. 2. A város két bérházának eladása. 3. A városi faiskola meganyagobbítása. 4. A Hungária műtrágyagyár kérelme az építkezési terminus megállapítása iránt.

— **A Move hangversenye.** A Move december hó 18-án nagy művészestélyt rendez, amelyen ismét a tavaly nálunk járt s rendkívül sikert aratott művésztlaság fog szerepelni. Az ünnepély sikere érdekében a Move dícséretes agilitást fejt ki.

— Jönnek a magyar hadifoglyok.

A Majnah magyar hadifoglyokat szállító hajó már hetek előtt elindult Nyugotszibériából s körülbelül egy hét múlva várhatjuk ismét sokat szenvedett véreinket.

— A Kath. Leánykör f. hó 5-én este

6 órakor a bencés főgimnáziumban irredenta estélyt rendez, a következő műsorral: Sirató; Előadják: Szalay Mancsi, Keney Teruska és Csösz Sárka. Ünnepi beszéd; tartja: dr. Kocsis Lénárd bencés-főgimnáziumi igazgató. Irredenta dalok; énekl: Harsányi József, zongorán kíséri: Venczák Lenke. Hitvallás; Váry Papp Elemérrné költeménye; szavalja: Okolicsányi Dudas. Szerdahelyi csikóstanyán; előadja: a főgimnázium zenekara, Thurner Nándor karnagy vezetésével. Erdélyországban; énekl: a férfiak. Az árva korona, drámai jelenet, irta: Herczeg Ferenc; előadják: Okolicsányi Dudas és Strommer Tutus. Klapka-induló; előadja: a főgimnázium zenekara, Thurner Nándor vezetésével. Rendezők: Keney Teruska és Pék Mancsi. Helyárak: ülőhely 10 K, állóhely 5 K. Ülőhelyek előre válthatók az uradalmi kerteszet Kossuth-utcai virágkereskedésében.

— A szegedi gazdák a főföldbérelti

díjak leszállításáért. A szegedvidéki tanyai gazdák küldöttsége a napokban felkereste a szegedi polgármestert és arra kérte, hogy a nemrég felemelt földbérelti díjakat szállítsa le a város.

— A vetőmagvak drágulása.

Napnap után tapasztaljuk az árak rohamos emelkedését úgy az élelmiszerek, mint a ruházati és más szükségleti cikkek terén, természetes, a vetőmagvak ára is emelkedést mutat. Mint értesülünk, a nagy kereslet folytán a vetőmag ára még sokkal drágább lesz azért ajánlatos különösen a tavaszi és zabbükkönyből, lóhere és lucerna-magvakból, valamint takarmányrúpából a szükséges mennyiséget gazdáinknak mielőbb beszerezni.

Divattá lett,

hogy a foglalkozási ágak szerint elkülönülő osztályok egymást okolják a drágaságért. S mert a főbbi osztályokkal szemben a földmives osztály szervezeten kívül, egységes akaratát és véleményét nyilvánítani nem tudta, s így a támadásokkal szemben egyöntetű állásfoglalásra nem helyezkedhetett és mert ő élelmeszereket termel, minélfogva minden más halandó reá szorul, — mert enni mindenkinek kell —: ezért a támadások főleg ezt az osztályt érik. És ha eddig bárhol megbeszélés tárgyát képezte az, hogy mi módon lehetne a drágaságon enyhíteni, elsősorban, — de egyuttal végsősorban is —, mindig a gabona és egyéb élelmicikkek árait javasolták megmaximálni, — leszállítani. Mint tudjuk a gabonával kívánták a valutát is megjavítani.

Hát kérem legyünk végre őszinték! Itt mindegyik osztály hibás. Csak a hivatalnok osztály az áldozat. Mert mindegyik a másik, főleg pedig a földmives osztály keserves munkával — és nem holmi konjunkturákkal — szerzett vagyona, tulajdona rovására akarjuk a drágaságot csökkenteni és a valutát javítani. De olyan osztály, mely önmagán akarná megkezdeni az áldozathozatalt, — eddig nem jelentkezett. Az iparos és kereskedő osztály, főleg a külföldről behozott cikkek drágaságára hivatkozva, azt mondja: saját veszteségére nem adhatja áruját. Ezzel szemben mutassanak egy belföldi iparcikket, vagy árut, amit a külföldről behozottnál valaki olcsóbban ad! Továbbá hogy lehet azt józan ésszel kívánni egy osztálytól, a földmives osztálytól, hogy ő viselje a saját maga előállította terményein az olcsóbság céljából való maximumlással előállított kárt és ezenkívül viselje az iparos, vagy kereskedő áruinak a külföldi behozatal miatti magasabb árát is, nehogy az haszon nélkül dolgozzék, vagy pláne veszteségre. De hát gondolja valaki, hogy az a földmives majd veszteségre is fog dolgozni? És hogy csak és egyedül ez fog saját kárára is dolgozni?

Ne felejtjük el azt sem, hogy köztudomás szerint a háború első éveiben az élelmicikkek ára aránytalanul alacsonyabb volt, az egyéb cikkek árainál, mert azt megmaximálták, az ipari és kereskedelmi cikkek pedig nem. Ennek ellenére mi ok volt mégis arra, hogy az utóbb említett és békeidőben olcsón előállított, vagy behozott cikkek árai, már a háború első éveiben, aránytalanul magasra szöktek? Innen ered a hadimilliók egy jórésze is! Az, hogy amint mondják a „paraszt” jól él és tele van pénzzel? Igaz! De csak olyan értelemben, hogy most is úgy él, — ha ugyan egyik-másik, főleg aki katonáskodott, nem rosszabbul —, mint a háború előtt. Többet semmi esetre sem eszik most sem! És neki mint élelmeszér termelőnek, ehhez nem volna joga? Hát például: a dohánykertésznek ki irigyelte valaha, hogy ingyen pipázhatott? E mellett a földmives nép már nagyobb részt ruhátlan, dacára a másik jelenségnek, hogy sok pénze van. Van igen, de csak számszerűleg, mert ma a napszámos is egy nap is keres annyit, amennyije persze azelőtt talán sohasem volt együtt. De ugyan mit kap ma azért?

A mondottakból levonva a következőket, ismételjük, hogy mindegyik foglalkozási ág hibás a drágaságért. A földmivelő osztály, a gazdaközönség is, bizonyos mértékig. De elfogult és igazságtalan dolog a felelőséget csak az utóbbiakra hárítani és őket bünbaknak megtenni.

De nyilvánvaló a mondottakból az is, hogy ezt a már elviselhetetlen drágaságot csak akkor lehet megszüntetni, ha a megszüntetés érdekében mindegyik osztály hajlandó lesz az őt illető áldozatot meghozni.

Ellenkező esetben, ha ezt nem a megértés, az áldozatra való kölcsönös hajlandóság, hanem a viszonyok kényszere fogja megszüntetni: ebből is kára és pedig még nagyobb kára lesz a földmivesnek, iparosnak, kereskedőnek és kára lesz magának az egész országnak.

Majd ha a fent jelzett kölcsönös megértés, összetartás, áldozathozatalra való egyetemes készség ideje bekövetkezik; majd ha az egyéni önzés, kapzsiság, a közjával szemben háttérbe szorul; majdha a magyar a magyart megértve és kezét-kézbe téve, vállat-vállhozva, tevékenységének minden megnyilvánulásában és szíve minden dobbanásában végső célul, az ezeréves egész Magyarország szent célját tartja csak szemelőtt, akkor: „hiszek Magyarország feltámadásában”.

Föld.

A földbirtokreform végrehajtása.

A föld, az Istenáldott föld, az édes anyaföld végre megosztja helyét, gazdagságát azokkal, akik érte sóvárogtak, szenvedtek, véreztek.

Messze vidékre nyulik vissza a földért való küzdelem. A régi római birodalom népei már Krisztus után 72-ben óriási küzdelmet folytattak a földért, a föld helyesebb megosztásáért. Ez a küzdelem végig kíséri az emberiséget a legrégebb időkől napjainkig. A nagy, hatalmas római birodalom bukásánál nem kis szerepet játszott, hogy helytelen földbirtokpolitikája miatt egyes kiválasztottak kezében ropant terjedelmű birtokok gyűltek össze, melyek tulajdonosaiknak bő alkalmat nyújtottak a léha, erkölcstelen, dologtalan életre, amely feslett erkölcstelenség magával rántotta a megsemmisülésbe az egész birodalmat.

Hazánkban a főnemesség, nemesség, főúri osztály minden időben megértő volt a haza érdekeivel szemben. Mikor a nemzet érdeke megkívánta, nem zárkózott el mereven a jogos igények kielégítése elől, amelyeknek ki nem elégítése az országra, a nemzetre kiszámíthatatlan következményekkel járt volna. Szeretjük hinni, hogy a mai főúri osztály sem lesz hazafiságban, honszeretben kisebb elődeinél és jó szívet hozza meg a hazáért, a derék keresztény földmives népert — még a legmesszebb menő áldozatot is — mikor arról van szó, hogy e nemzet önmagában újra feltámadjon, amikor arról van szó, hogy a nagy többség a haza rögtét magának valvva, saját javának mondva, dolgozhassék, munkálkodhassék a pacsirta édes nótája mellett, a magyarság szebb jövőjéért, a nemzetből elszakított testvéreiről, Magyarország feltámadásáért. Irredentizmust fog lehelni annak a darabka földnek minden egyes hantja, röge, barázdája, amelyet a föld népének juttatnak. És amikor ilyen nagy, egyetemes, nemzeti érdekek főződnek hozzá, akadna szük-

kebb, akadna zsguri, akadna rövidlító, akadna bűnös önzésből, aki akadékoskodásával megnehezítené késleltetné a nemzet feltámadását? És ha mégis, mégis találkozónék ilyen, elsöpri a nép haragja.

Bár a mostani törvény, mely a föld helyesebb megosztását volna hivatva biztosítani, sok kívánni valót hagy maga után és nem mindenben elégíti ki a hozzáfűzött reményeket; számolnunk kell a mai nehéz helyzettel, melyben szerencsétlen nemzetünk vergődik. Kölcsönös megértés, a rossz, hiányos törvényt is jóvá teheti, míg az egyenletlenkedés, számtuzás, gyűlölködés, még a legjobb törvényt is intézkedéseiben akadályozhatja, megnehezítheti.

Mi azonban addig nem tesszük pihenőre tollunkat, míg földmives népünk jogos igényei a földbirtokpolitika terén teljes kielégítést nem nyernek.

Nem nyugszunk bele különösen abba, hogy a zsidóknak továbbra is nagyobb földhöz legyen jussuk, mint a keresztény magyar kisgazdánkknak. Ha ez utóbbiakra a törvény kimondja, hogy csak annyi földet kaphatnak, amennyit maguk családjikkal egyetemben meg bírnak munkálni, követeljük, ezt az elvet alkalmazzák az itt élő zsidóságra is. Ha már teljesen nem tiltják el őket a földszerezéstől, akkor a zsidó is csak annyi földet bírhatson, amennyit maga — családjával együtt — meg tud művelni. Meglátjuk, hogyan töri fel tenyerüket az ásó, kapá és ekeszarva!

Mi módon veheti igénybe az állam a földbirtokokat?

Az állam a kiosztásra, illetve parcellázásra kerülő nagybirtokokat négyféleképpen szeresheti meg: 1-ször *szabadkézből*, 2-szor *árverés útján*, 3-szor *elővásárlási jogon*. Ha azonban ezek egyike sem vezetne eredményre, akkor nyúl az állam a legvégső eszközhöz: a megváltási jogához, melyet másképp kisajátításnak szoktunk mondani.

Mik kaphatnak és milyen sorrendben földet?

Ennél a pontnál egy rettenetes, következményeiben kiszámíthatatlan horderejű elvet mondtott ki a nemzetgyűlés, amikor azzal indokolták meg a törvény idevágó szakaszát, hogy *senkinek sincs joga arra, hogy neki földet juttassanak*. Az indokolás pedig azt mondja: „Földhöz való jog épügy nincs, mint ahogy nincs munkához való jog.” Borzasztó elv, melynek fejtegetésére idővel még visszatérünk.

Földet kaphatnak tehát elsősorban: *hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvak*.

Amennyiben házuk nincs, házhelyet és belsőséget 600 □-ölet. A földmiveléssel foglalkozók ezenkívül családonként egy törpebirtokra tarthatnak igényt, amely 3 kat. hold (4 magyar hold, 1400 □-ölel). Azok a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak, akik eddig földmiveléssel nem foglalkoztak, de akarnak és képesek is rá, szintén kaphatnak ugyancsak ekkora területet.

Földnélküliek.

A mezőgazdasággal foglalkozó földnélküliek, önállóan keresők családonként 3 kat. holdat kaphatnak, ha nem is rokkantak vagy hadiárvak.

Törpebirtokosok.

A törpebirtokosok gazdaságaik kiegészítésére annyi földet kaphatnak, hogy a már meglévő földbirtokukat kiegészíthetik 15 kat. holdra, amely kis holdakban, 1000 □-ölel kitesz 24 holdat, nagy holdat számítva, 1200 □-ölel pedig 20 holdat. Akinek tehát most van például 10 hold földje (1000 □-ölel számítva), az szerezhethet hozzá 14 holdat (1000

□-ölével számítva holdját). Akinek pedig mondjuk van 15 holdja (1000 □-ölével számítva holdját), az kaphat hozzá még 9 holdat. Ugyanílyen elbírálás alá esnek azok a földművesek is, akiknek csak belseőségük vagy belseőség-részüik van, vagy akik már béreltek földet; bérletüket azonban saját hibájukon kívül veszítették el. Például a tulajdonos félmondta a bérletet s újabbbhoz nem juthattak.

Zsilavay Sándor.

A földbirtokreform főbb intézkedéseit folytatólagosan közöljük következő lapszámainkban.

A hadiárvak karácsonyfája.

Nem tudok nagyobb csapást elképzelni, ami embert érhet, mint hogy ha zsenge gyermekkorában elveszti szüleit és úgy hívják: árva. Árva!... ez a szó pótolhatatlan veszteséget, elhagyatottságot, egy egész életen át követő örökös gyászt, örök lemondást az élet legszebb örömeiről már az élet ifjú tavaszán és — sajnos igen sokszor — teljes nincstelenséget, az emberi önkényre való szabad kiszolgáltatást jelenti. Mondják: „nem ismerte atyját”, „korán elhalt édes anyja” és tudja Isten honnan van, de az érző emberi lélekben egy titkos hájr önkénytelen, fájón megrezeg. Szánjuk, sajnáljuk, vele érzünk a szegény árvával, de... a segítség sokszor elmarad! Pedig, ha egy kicsit gondolkodunk; belátjuk, hogy nincsen szánandóbb teremtménye a nagy-mindenségnek, mint az árva. Nélkülnözni az édes anya csókját, szeretve becéző, simogató kezét, jószágos, édes, hivatató szavát; nem hallani az édes atya jóindulatu tanácsait, nem érezni vezető irányítását az élet kezdetén; oh, vajjon pótolhatja-e mindezt a kincsek óceánja? Ha nincs, aki letörölje fájó könnyed; ha nincs, ki melléd álljon tanácsadó szóval, ha baj, veszély környéke; ha nincs, aki elhanyagottságodban támogasson, betegségben gonddal vigyázzon lázálmaid felett, ki magához vonja izzó homlokod, ápoljon, betakarjon, akkor: árva vagy és elhagyatott.

Édes jó magyarom — kinek Isten virágos kertje legszebb bimbóját adta: az érző szívet —, gondolkozz szavaimon és tekintés kissé körül!... Ha gondolkoztál és körütekintettél, úgy érző lelked mély keserűségével kell látnod, hogy ezt a kegyetlenül gyászos nevet: árva, ma sokkal, százezerszorra, ezerszerte, tizezerszerte többen viselik; mint viselték néhány év előtt. Mi ennek az oka? Fejtegetnem nem kell, hisz elég hangosan beszélnek a sűrű temetői keresztek, a szerény, beroskadt, jeltelen sírok ott a távoli csatamezőkön; elég hangosan beszélnek a hadiárvak fájdalomtól összevont ajkai s a titkon és nyiltan lehulló keserű, fájó könnyek. Megérted te mindezt? ... Megszólal szivedben egy hang? ... és tudod is, hogy mit kell cselekedned? ...

Karácsony szent ünnepe közeleg! A szeretet, a megváltás, a megértés, a békeesség ünnepe. És minő sokan vannak, kik épen a legnagyobb kincset: a drága, megmérhetetlen, pótolhatatlan szülői szeretet melegét kénytelenek nélkülnözni. Gondolj ezekre! Gondolj a szegény, szerencsétlen hadiárvakra és téljék meg lelked szánalommal, szeretettel irántuk és teljék meg hálával, kegyelettel ezer hősi módon elhalt atyái iránt. Rödd le a te kegyeletlen köteles adóját úgy, ahogy ezt módod tenni engedi. Rödd le háládat — ha másképp nem lehet, hát vágyaid, igényeid, szükségleteid, szórakozásaid megszorításával — azok iránt, kiknek atyái teerted is a legnagyobb áldozatot hozták: az életet! Legyen az igényed egy szivarral, egy pipa-dohánnyal, egy pohár borral, egy színházi

jeggyel, egy falat kenyérral kisebb és kevesebb, de hozd el ez összeget a hadiárvak karácsonyfájára. Ha minden ember csak egy fájó könyvet töröl le, ha minden tizedik megtölt egy éhes kicsi száját, ha minden századik ad egy meleg ruhát a didergő kicsiny tagokra: akkor is sok ezer piciny szív édesded hálája száll majd az Égre karácsony ünnepén... Annak pedig, aki meg nem érti az árvák kiáltó jajszavát; meg nem hozza áldozatát, habár módja engedi, annak, a Megváltó szavait idézve, azt mondom: „jobb volna, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tenger mélyébe vetnék”.

D.

A Hadirokkantak, Hadiárvak és Hadiözvegyek Nemzeti Szövetsége, öfensege Zsófia kir. hercegnő védnöksége alatt, a vagyonatlan és beteg hadiárvak, valamint a teljesen munkaképtelen, szűkölködő hadirokkantak gyermekeinek karácsonyi megajándékozására társadalmi akciót indított. Az akció megindítására nemcsak a bajtársi szeretet és az emberbaráti részvét meleg érzése adott ihletet, hanem annak a nagyjelentőségű speciális parancsszónak való behódolás is, mely elől a mai nehéz napokban egyetlen ember sem zárkózhatik el: Segítenünk kell ott és úgy, ahol és ahogyan lehet!

Szíves adományok lapunk szerkesztősége címére (a „Dunántúli Hazánk” szerkesztősége Pápa, Jókai-utca 15.) küldendők e hó 15-ig, melyeket rendeltetési helyére való juttatás után hirtalpig fogunk nyugtázni.

LEGÚJABB.

A török békeszerződés megváltoztatását kéri.

Genf, dec. 4.

A népszövetséghez felhívás érkezett a török békeszerződés megváltoztatása érdekében. A felszólalást angol és mohamedán személyiségek írták alá.

Ausztria a népszövetségben?

Genf, dec. 4.

Ausztriának a népszövetségbe való felvétele ügyében kiküldött közös bizottság tanácskozása szerint közlik, hogy Jugoszlávia és Románia képviselői hangoztatták, hogy különbséget kell tenni a Habsburg-birodalom és a mostani Ausztria között. Határozottan kifejezésre juttatja azt a kívánságát, hogy az országot demokráta alapon rendezi be és hogy máris szakították a múlttal. A felvételt erősen támogatta Fisher angol, Hevreusi francia és Buld belga delegátusok.

A trianoni békeszerződést elfogadta a francia kamara.

Páris, dec. 4.

A kamara egyhangulag hozzájárult a trianoni békeszerződéshez.

A Saint Germaini szerződésről.

Genf, dec. 4.

A népszövetség tanácsa a népszövetségi ülés elé jelentést terjesztett arról, hogy a Saint Germaini békeszerződésre való hivatkozással, a jugoszláv és cseh képviselők közösen elhatározták, hogy a békeszerződés faji, nyelvi és vallási intézkedéseit tiszteletben fogják tartani.

HIREK.

— Veszprémvármegye közgyűlése.

Veszprémvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi dec. hó 14-én és a következő napokon közgyűlést tart. A közgyűlés fontosabb tárgyai: Az árvaszéki elnöki, árvaszéki ülnöki, II. oszt. szolgabírói állások betöltése. Súlt József lemondása összes bizottsági tagsági megbízatásairól. Az állandó választmányban megüresedett tagsági helyek betöltése. A vm. igazoló választmányának megalakítása. Baranyavármegye átírata a rendőrség államosítása ügyében kiadott kormányrendelet visszavonása tárgyában. Székesfehérvár átírata a drágaság megszüntetése érdekében. Csanád, Komárom és Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyek törvényhatósági bizottságainak a törvényhatóságok és községek önkormányzatának terbeveti reformja elleni tiltakozása, Győr város átírata a gabonaárak stírgős beszállítása tárgyában.

— Városi közgyűlés. Városunk képviselőtestülete f. hó 9-én d. u. 3 órakor közgyűlést tart. A közgyűlés fontosabb pontjai a következők: 1. Házhelyrendező bizottságba tagok kiküldése. 2. A város két bérházának eladása. 3. A városi faiskola megnagyobbítása. 4. A Hungária műtrágyagyár kérelme az építkezési terminus megállapítása iránt.

— A Move hangversenye. A Move december hó 18-án nagy művészestélyt rendez, amelyen ismét a tavaly nálunk járt s rendkívül sikert aratott művészetaság fog szerepelni. Az ünnepély sikere érdekében a Move dicséretes agilitást fejt ki.

— Jönnek a magyar hadifoglyok.

A Majnah magyar hadifoglyokat szállító hajó már hetek előtt elindult Nyugotszibériából s körülbelül egy hét múlva várhatjuk ismét sokat szenvedett véreinket.

— A Kath. Leánykör f. hó 5-én este

6 órakor a bencés főgimnáziumban irredenta estélyt rendez, a következő műsorral: Sirató; Előadják: Szalay Mancsi, Keney Teruska és Csösz Sárika. Ünnepi beszéd; tartja: dr. Kocsis Lénárd bencés-főgimnáziumi igazgató. Irredenta dalok; énekl: Harsányi József, zongorán kíséri: Venczák Lenke. Hívtállítás; Váry Papp Elemérné költeménye; szavalja: Okolicsányi Dudas. Szerdahelyi csikóstanyán; előadja: a főgimnázium zenekara, Thurner Nándor karnagy vezetésével. Erdélyországban; énekl: a férfikar. Az árva korona, drámai jelenet, írta: Herczeg Ferenc; előadják: Okolicsányi Dudas és Strommer Tutus. Klapka-induló; előadja a főgimnázium zenekara, Thurner Nándor vezetésével. Rendezők: Keney Teruska és Pék Mancsi. Helyárak: ülőhely 10 K, állóhely 5 K. Ülőhelyek előre válthatók az uradalmi kertészet Kossuth-utcai virágkereskedésében.

— A szegedi gazdák a főúrbérleti díjak leszállításáért.

A szegedvidéki tanyai gazdák küldöttsége a napokban felkereste a szegedi polgármestert és arra kérte, hogy a nemrég felemelt főúrbérleti díjakat szállítsa le a város.

— A vetőmagvak drágulása.

Napnap után tapasztaljuk az árak rohamos emelkedését úgy az élelmiszerek, mint a ruházati és más szükségleti cikkek terén, természetesen, a vetőmagvak ára is emelkedést mutat. Mint értesülünk, a nagy kereslet folytán a vetőmag ára még sokkal drágább lesz azért ajánlatos különösen a tavaszi és zabbükkönyből, lóhere és lucerna-magvakból, valamint takarmányrépából a szükséges mennyiséget gazdáinknak mielőbb beszerezni.

— **Kiáltó szózat a ruthén nép érdekében.** A M. T. I. jelenti: Dr. Kuttakalvy Miklós nemzetgyűlési képviselő egy cikkben foglalkozik a ruthén vidéknek Csehországtól való elszakításával és Magyarországhoz való csatolását sürgeti. A felhívás ezeket mondja: „A hatalmak, melyek most a világ urai, adják meg nekünk az önrendelkezési jogot, melyet mi a népszavazásban akarunk érvényre juttatni. A népszavazás alkalmat ad a népünknek arra, hogy megszabaduljon a rettentő szolgaságtól és a közgazdasági megsemmisüléstől. A hatalmakat, melyek a népszavazás megengedésével megmentenének bennünket, arra emlékeztetjük, hogy mi magunk, életünk és vagyonunk feláldozásával is megvédelmezzük Középeurópa civilizációját és ezt a védelmi harcot készek vagyunk Magyarországgal együtt megvívni. Arra emlékeztetjük, hogy Prágát nem lehet a Kárpátoktól stratégiailag biztosítani. Reméljük, hogy ezt a segélykiáltást meg fogja hallani Páris, London, Róma és Washington is és meg fogják szivlelni annál is inkább, mert a bolsevista hadsereg előnyomulása idején már kiderült, hogy Csehország nem hajlandó a keletről fenyegető veszéllyel szemben Középeurópa megvédésének kötelezettségét magára vállalni.”

— **A református leányegylet** f. hó 5-én, vasárnap este fél 7 órai kezdettel a főiskolai konviktus helyiségében szeretetvendégséget rendez. Bibliamagyarázatot tart dr. Vass Vince theol. akad. tanár, előadást dr. Misley Sándorné, dr. Uzonyi Kálmán és dr. Hermann László hegedűszámai, Vörös László szavai, s ez aikalommal mutatkozik be Gáty Ferenc vezetése alatt a leányegylet énekara. A szeretetvendégségen a teajegy ára 15 korona.

— **A kereskedelmi miniszter** rendelettel intézkedett a találmányi szabadalmakról szóló törvény cikkely némely rendelkezésének módosításáról és az erre vonatkozó 1920. évi XXXV. t. c. életbeléptetése, s annak végrehajtásáról. A rendelet szerint az életbeléptetés napja december 1-je. Minden kérvény után 200 korona fizetendő be az állampénztárba. A rendelet szabályozza a benyújtás feltételeit, az eljárás módokat, a szabadalmi évi díjakat.

— **Menetrendváltozás.** Mint értesülünk, a szombat és vasárnapra elrendelt vonatjáratok korlátozása következtében szombaton és vasárnap a következő vonatok közlekednek: a Pápa—csornai vonat menetrendje nem változik, a Pápa—bánhidai vonat menetrendjén az a változás történt, hogy a vonat (minden hétfőn, szerdán és szombaton) d. e. 11 óra 14 perc helyett 9 óra 20 perckor indul Pápáról Bánhidára, ahova d. u. 3 óra 20 perckor érkezik meg. A Pápára érkező vonat menetrendje változatlan maradt. Pápa és Győr között szombaton és vasárnap a reggel 4 óra 12 perckor Győr felé induló, valamint Győrből Pápára este 8 óra 15 perckor érkező munkásvonatok, illetve vegyesvonatok közlekednek. A Fehring—budapesti vonalon a következő személyvonatok közlekednek szombaton: Pápára érkezik Fehringről éjjel 1 óra 17 perckor; Budapestről Pápára érkezik szombaton reggel 4 óra 43 perckor, Pápa—Szombathely között a Pápáról Szombathelyre reggel 7 óra 52 perckor induló, valamint a Szombathelyről Pápára d. u. 5 óra 27 perckor érkező vonatok szombaton és vasárnap is közlekednek, de csak Pápa és Szombathely között.

— **A szovjet rubel.** Oroszországban november hó 15-től kezdve a „gyenge” szovjet rubel a belföldi forgalomban többé nem használható fizetési eszközzel. A munkások és alkalmazottak fizetése ezenül utalványokkal történik és ezek érvénye csak két hónapig tart. A kereskedelemben árukat ezekkel az utalványokkal nem lehet szerezni. Ezzel a lakosság még az eddiginél is lehetetlenebb módon van kiszolgáltatva a szovjet önkényének.

— **Jugoszlávia egyes pontokon megnyitotta határát.** A jugoszláv kormány múlt heti döntése szerint elsőrendű mezőgazdasági termények, valamint élőállatok részére a határ némely ponton megnyitott Magyarországra felé. Jugoszláviából Kapronán és Szabadkán át vihetők ki mezőgazdasági termények, még pedig: buza, rozs, kukorica, az ezekből előállított őrlemények, továbbá bab, borsó, lencse. Az állatok közül lovak és birkák. A jugoszláv kormány megengedte, hogy az átmeneti állomásokon át gyapjút, szöveteket és szőnyegeket vihessenek át Jugoszláviába.

— **Árucsempészség a cseh-szász határon.** Német lapok közlései szerint október havában a cseh-szász határon több mint egymillió kilogramm csempészett árut foglaltak le körülbelül tizenkét millió márká értékben. A lefoglalt áruk között volt 20.000 kilogramm lenolaj, 72.000 külföldi cigarettá és 132 láda gyermekjáték.

— **Elfogott tolvaj.** Marczalgergyei községben Józsa István oltani lakosnál Molnár Erzsébet 20 éves budapesti és az általa megnevezett Nagy András nevű szintén budapesti lakos 13 darab baromfi nyakát késsel elvágta. A sikerült mütét után már távozni készültek, de póruljártak, mert a házbeliek észrevették őket s a leányt elfogták, míg társának a nagy sötétségben sikerült elmenekülni.

Szerkesztői üzenetek.

Pap János, Oroszi. Kedves János bácsi, levelét lapunk zártakor kaptuk. Köszönjük. Kitarítás! Jó úton járunk, mert ime a zsidók vígégei dühösek. Ne csüggedjenek! Lesz keresztény Magyarország!

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejthetetlen kis fiunk elhunytá alkalmából szeretetteljes részvétellel felkeresni szivesek voltak: fogadják ez úton is a leghálásabb köszönetünket.

Pápa, 1920 december 5-én.

Sághi Tamás
áll. tképző-int. tanár
és neje.

A Szladik János-utca 6. számú új ház

nagy kerttel, főleg gazdálkodási célokra igen alkalmas,

szabadkézből eladó.

Értesítés nyerhető Selinkó Manónál Rákóczi-utca 6. szám alatt.

HIRDETMÉNY.

A Pápai Takarékpénztár Részvénytársaság f. 1920. évi december 19-én d. e. 11 órakor saját üzleti házában nagytermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 27. §-a értelmében szavazati jogát csak az a részvényes gyakorolhatja, aki a saját nevére legalább 60 nappal előbb ártir részvényét — le nem járt szelvényeivel együtt — a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az intézet pénztárába leteszi.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 20. §-a értelmében 10 részvény jogosít egy szavazatra s 30-nál több szavazatot egy részvényes sem gyakorolhat.

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata:

1. Az alapítke felemelése, részben a tartalék-alapokból, részben új részvények kibocsátásával.
2. Igazgató-tanács felállítás, legalább 10, legfőbb 30 taggal.
3. Az alapszabályok 5., 15., 21., 32., 39., 11., 26., 40., 62., 57., 58., 41., 73. és 123. §§. módosítása s az 56. és 57. §§. közé egy az igazgató-tanácsra vonatkozó új szakasz felvétele.

Pápa, 1920. évi november hó 18.

A Pápai Takarékpénztár igazgatósága.

Mindenféle lőtt vadért

a legmagasabb árat

a Magyar Vadkiviteli Vállalat Rt.

Budapest, Hűtőház — fizeti.

Mielőtt tehát vadját eladja, árajánlatért tessék ezen céghez fordulni. — A vadászathoz szükséges töltényeket gyári árbán beszerezüek.

☐ Telefon: József 18-61. Sörgöncim: VADHUS, BUDAPEST.

A Rákóczi-utca 11. sz.

ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Selinkó Manó Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Takács Antal

épület-, bútór- és műbútór-asztalos,
Pápa, Veszprémi-út 9. szám.

Elvállalok szakmámba vágó mindenemű munkát szolid kivitelben, jutányos áron. — Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim alapján abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim igényeit minden tekintetben kielégíthetem, s ez alapon kérem a m. t. közönség szives pártfogását. — Kölségteljesekkel, torrokkal készséggel szolgálók.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptalajdonos: Zsilavay Sándor.

Pápa, 1920. Főiskolai könyvnyomda.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök, Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költésvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők.

Fűző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.